

NEIGNORUJ POCITY

A woman with long, wavy blonde hair is walking in the rain. She is wearing a shiny, bright green, long-sleeved, wrap-style dress and a matching green umbrella. She is carrying a black handbag. To her left is a red sports car. In the background, there is a city street with buildings, a clock tower, and another person walking away with a black umbrella. The scene is set in a rainy, urban environment.

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

ZDENKA WENZLOVÁ ŠVÁBEKOVÁ

NEIGNORUJ POCITY

Autor: © Zdenka Wenzlová Švábeková
Korektúra: Julien Dan
Obálka: © Zuzi Maat
Vydavateľstvo: © Elist s.r.o., Liptovský Mikuláš
Tlač: Finidr a.s., Český Tešín
Rok vydania: 2023, prvé vydanie

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v rešeršných systémoch, alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického, či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-8197-508-0

Venujem ti príbeh.
Nájdeš v ňom bolesť, lásku, vzdor aj zradu.
Prežila ho silná žena, ktorá dnes nevyčnieva z radu.

S láskou, autorka

Prológ

V deň, keď mojimi základmi ľudskosti otriasala viera v dobro človeka, keď vďaka zostala za dverami bez ochoty vojsť a láska mi ráno nepodala ruku, *udial sa zázrak*.

Nie, nevyhrala som v lotérii, ale získala pre život niečo oveľa cennejšie. Priateľstvo.

V snahe zahladať stopy nepriaznivého rána, zablúdila som do jednej okrajovej časti mesta a myseľ sa zapodievala vecami, ktorými som sa rozhodla vylepšiť si deň.

Nikdy mi nenapadlo, žeby moja tvár mohla niekomu *znieť povedome* a mohla zaujať uprostred ulice plnej neznámych ľudí.

„Dobrý deň, pani spisovateľka,“ zaregistrovala som pozdrav, ktorý očividne patril mne.

Pozrela som sa za hlasom a prekvapene hľadela do usmiatej tváre ženy, odhadom päťdesiatničky.

„Dobrý deň,“ opätovala som pozdrav aj úsmev.

„Volám sa Barbara Rakytová, ale pokojne mi hovorte Bára. Ani si neviete predstaviť, ako som vás túžila stretnúť. Čítala som všetky vaše knihy. V niektorých som prežila lásku, v iných bolesť, ale predovšetkým som v nich našla zdroj sily,“ pokračovala a nádych signalizoval, že mi toho chce povedať oveľa viac.

Nemýlila som sa. Keď ma po chvíľke zoznamovacej konverzácie pozvala k nej do domu, ktorý sa nachádzal neďaleko od miesta, kde sme sa stretli, bola som mierne zaskočená.

„Chcela by som si vás uctiť, pani spisovateľka a možno vám dať námet na nový príbeh.“

Pozvanie znejúce ako výzva, čakalo na moju reakciu. V tom okamihu som zabudla na svoje pochmúrne ráno. Práve v ňom sa totiž vesmír rozhodol, že mám zažiť deň

blbec, nepýtajúc sa ma či ho ustojím. Pozvanie Barbary som prijala a tým zmietla zo stola všetky vesmírne intrigy.

Neplánovane som sa ocitla v záhrade plnej nádherných kvetín. Slniečne lúče dotvárali atmosféru prostredia, ktoré pôsobilo pokojne a harmonicky. Pred tým, ako sa pani Barbara vybrala dovnútra pripraviť občerstvenie, ponúkla mi kreslo pri bazéne a rukou ukázala na malý zápisník položený na nízkom stole.

„Skúste zatiaľ nahliadnuť do mojich poznámok, možno vás príbeh môjho života zaujme natoľko, že si ma aj vypočujete.“

Stačila chvíľa a už som sa očami v písmenkách prenášala do života ženy a svoje emócie nachádzala v obrazoch kvetín, ktoré nesmierne milujem.

Príchod Barbary prerušil čítanie jej poznámok a ona sama sa ponorila do príbehu svojho života. Po viac než troch hodinách rozprávania, s občasným nazretím do zápisníkov zo života ženy, zaznamenaných úhľadným písmom, som odchádzala z rozprávkovej vily plná vlastných emócií, ale aj veľkých rozporov.

Než som však opustila čaročarú záhradu, navrhla som Barbare tykanie. V mojej mysli sa udomácnil dojem, že ju poznám dlho a tieto pocity vo mne umocnila rozlúčka, ktorú doplnila vrúcny objatím so slovami: „Aj keď môj príbeh nenapíšeš, obľúbila som si ťa skôr, než sme sa videli a rozprávali. Naše nečakané stretnutie zanechalo v mojom srdci nezabudnuteľné stopy a chcela by som, aby sme zostali priateľkami v dobrom aj v zlom. Od dnešného dňa bude môj dom pre teba vždy otvorený.“

Cestou domov som premýšľala, čo ma na tejto žene fascinovalo viac. Jej pokora, sila, odvaha, energia alebo napriek bohatstvu nevšedný a strastiplný život?

Pravdou bolo, že ma na nej zaujalo všetko, ale najviac

ma dostával do predklonu nečakaný záver jej príbehu.

Ten by som vedela nazvať aj rozprávkou, nebyť tvrdej reality, ktorá uzamkla bránu srdca ženy tak, aby do jej kráľovstva nikdy viac nevšiel žiadny kráľ.

Srdce deliteľné tromi

„Barbara, mama sa ti ožratá váľa na stanici. Položili sme ju na lavicu, ale akoby ju ťahala zemská príťažlivosť, znova padla na zem a odmieta ísť domov. Výpravca ti odkazuje, aby si prišla po ňu,“ kričal na mňa spoza plotu spolužiak Milan Blažej.

Scenár sa opakoval toľkokrát, že čudovať sa tomu by bolo stratou času. Aj v ten deň som si iba umyla tvár hanbou a so stiahnutým žalúdkom sa rozbehla na stanicu. Zdalo sa mi, že sa za mnou obzerajú všetci ľudia a stromy pozdĺž cesty ľútostivo klonia svoje konáre k zemi.

Celá dedina sa pohoršovala nad maminou slabosťou. Iba ja a lekár sme presne vedeli, čo bolo spúšťačom jej závislosti. Dni a noci zúfaleho plaču, spomienkami vyvolaného žiaľu, vystriedal alkohol, ktorým si dodávala silu a odvahu žiť. Keď nepila, koncentrácia alkoholu v krvi klesala a jej psychika sa opäť otriasala v základoch zúfalstva. Bez alkoholu alebo liekov nevedela zaspať. V stave opitosti nevníkala, ako táto závislosť ovplyvňovala jej aj môj život ani kam sa rútila.

Horšie bolo, že v poslednej dobe mamine šialenstvo dostávalo podobu útekov na stanicu. Aj dnes sa odrazu vychytila, že ide do obchodu skôr než zatvorí, lebo nie je chlieb. Nebol dôvod myslieť si, že má iné plány. Robila som si úlohy. Keď sa po hodine nevrátila, vyšla som na dvor s úmyslom, že ju idem hľadať.

„Mami, poď domov,“ dvíhala som jej chudé telo zo zeme peróna, obzerajúc sa, či je niekto v okolí. Z budy stanice vyšiel výpravca. Podišiel ku mne, pomohol mi mamu zdvihnúť a posadiť na lavičku. Z úst jej tiekol maličký pramienok krvi a oči mala zaliate slzami.

„Už som chcel volať policajtov. Nedajboh, aby mi spadla pod vlak. Nedá si povedať, vraj musí ísť za ním. Vlakom. Ten *bastard* si nezaslúžil, aby sa takto úplne zničila. Aká to bola krásna a milá žena. Mala by sa ísť liečiť, lebo pokazí život sebe aj tebe.“

„Viem, snažím sa, aby sa išla liečiť, ale je to ťažké. Nemá mi kto pomôcť. Teta so strýkom ma chceli zobrať k nim. Čo bude s mamou, ich nezaujíma. Nemôžem odísť a nechať ju napospas jej trápeniu. Aj o dom sa treba starať. Čoskoro budem dospelá, musím zvládnuť jej stav a zachrániť ju.“

Chytil ma za plecía, pozrel mi do tváre a pokýval hlavou: „Nezvládneš, dievča. Aj keď si silná a na svoj vek vyspelá, alkohol je diabol v tele človeka a kto mu prepadne, má vo pred predurčené miesto v pekle. Ťažko ju niekto zachráni, keď to sama nebude chcieť. Ber si ju stadeto, ber, nerád by som volal policajtov alebo ju videl roztrhanú na koľajniciach. Idem odhlásiť, za chvíľu je tu vlak a nech vás už na peróne nevidím.“

Chápala som ho. Bol v službe, robil si svoju prácu a nechcel problémy.

Zobrala som mamu za ruku: „Poď domov, prosím.“

Vyslobodila si ju a pozrela na mňa. Z očí som jej čítala zúfalstvo. Z líca si dlaňou zotrela slzy.

„Poď, mamička, prosím. Musíme ísť domov. Si unavená. Vyspiš sa, bude ti lepšie.“

„Bára, musím ísť za ním, o chvíľu príde vlak,“ zašepkala, upierajúc na mňa svoje obrovské slzavé údolie.

Žalúdok sa mi chvel a srdce išlo vyskočiť od strachu z hrude. Lútosť si vybrala svoju daň v podobe slz, ktoré som ako-tak prehltila, naberajúc silu na zdvihnutie jej krehkého tela z lavičky.

„Mamička, zajtra pôjdeš za tatom. Dnes si veľmi unavená a nezvládneš nastúpiť.“

Jemne som ju chytila okolo pása a viedla preč. Akoby ju upokojilo moje ubezpečenie zajtrajška, prestala

s obzeraním sa okolo seba a poslušne sa dala viesť preč z peróna.

Toľkokrát som si fyzicky aj psychicky zopakovala túto scénu. V ten deň sa mi však mama zdala oveľa ťažšia. Akoby ju naozaj priťahovala zemská príťažlivosť a každý krok, ktorý spravila, sa len sťažka odliepal od zeme. Krehké telo naberalo na sile prieku, hoci ona sama vážila štyridsaťosem kíl. Po chvíli chôdze ju lámalo v drieku a podlomili sa jej kolená. Keby som ju nezachytila, ocitla by sa na zemi. Preto nám aj táto strastiplná cesta trvala dlhšie než inokedy. Po príchode domov som ju prezliekla, umyla a pomohla jej do postele. Sadla som si k nej a hladkala ju do vtedy, pokiaľ som nepočula jej spokojné oddychovanie. Presne tak to robila ona, keď som bola malá. Neraz som spomínala na chvíle čítania rozprávok, na jej nežné pohľadenie, zvláštny úsmev, ktorým ma prekárala, ale nikdy neudrela. Vtedy ešte žiarila šťastím a nič nenasvedčovalo tomu, že sa o niekoľko rokov všetko rozplynie sľaby dym z komína. Náš rodinný život skomplikoval nečakaný odchod otca. Mama sa prestala usmievať a postupne sa z nej vytrácala vôľa žiť.

Mám pätnásť a už rok musím riešiť veci, o ktorých mnohí v mojom veku nemajú tušenie. S pohľadom na maminu pokojne spiacu tvár som pri jej posteli zapustila spomienkové korene.

Konečne som mala v škole uzatvorené takmer všetky známky a tešila sa na prázdniny. Sediac s mamou v kuchyni, navrhla som jej zostaviť plán dovoleníek alebo iných letných aktivít. Odkedy sa vrátila z roboty, bola čudná. Vlastne už niekoľko mesiacov boli obaja rodičia k sebe akýsi odmeranejší. Nikdy sa však nehádali. Boli k sebe ohľaduplní, milí, preto som ani v tie dni nemala dôvod na paniku. Keď sme vonku začuli auto, obe sme upriamili svoj

pohľad na okno, cez ktoré bolo vidieť dvor. Zbadali sme otca, ako vystúpil z auta a vykladal dva kufre. Mama v okamihu prudko vstala a odišla od stola, zanechajúc po sebe iba ozvenu.

„Dovolenka, ktorú niekto draho zaplatí.“

Vybehla som von za otcom, takmer som do neho vrazila. Trepal sa s kuframi cez dvere, v ktorých som stála. Boli asi nové, pretože mali na sebe cenovky a značku obchodu. Pôsobil unavene, po tvári mu stekali kropaje potu. Usmiala som sa.

„Ahoj, tato. Kúpil si nové kufre na dovolenku?“

Zastal, chvíľu sa na mňa mlčky pozeral, potom akoby sa spamätal a opätoval mi úsmev.

„Ahoj, Barbara. Posunieš sa, nech prejdem s tými kuframi?“

Uhla som a moja otázka zostala nezodpovedaná. Vtrepal sa s *nákladom* do domu a zamieril hore do izby.

Obaja sa chovajú čudne, pomyslela som si a vybrala sa hľadať mamu. Našla som ju v kúpeľni, ako si umýva tvár. Keď sa otočila ku mne, mala ju červenú od plaču.

„Čo sa deje, mami? Obaja sa tvárite, akoby som tu ani nebola.“

Oprela sa o vaňu a obomi rukami si odhrnula vlasy z čela.

„Opak je pravdou, Bára. Obaja sme sa pred tebou snažili utajiť tatove srdcové záležitosti.“

„Je chorý na srdce?“ nechápala som a sadla som si k nej na vaňu.

„Nedá sa ti ďalej tajiť a nepovedať nič z toho, o čom hovoriť môžem. Pravdepodobne to nechal na mne, aby som ti vysvetlila jeho odchod. Tou srdcovou záležitosťou myslím jeho vzťah k inej žene, kvôli ktorej sa dnes balí a obe nás opúšťa. Visiaca opona padla a všetko zatienila.“

Kým sa ona srdcervúco rozplakala, ja som s hrôzou zírala na jej ziaľom sa otriasajúce telo a vravela si, *toto*

nemôže byť pravda.

Pod vplyvom maminho plaču sa do mňa ako večerná tma vplazila strašidelná zlosť.

Objala som ju a zašepkala: „Idem mu to vytmaviť. Nemôže mu to prejsť len tak, že si jednoducho odíde. To je čo už?“

Vošla som do izby. Ocitla som sa mu zoči-voči a na jazyku mala množstvo otázok. Stál pri skrini a ukladal si svoje veci do kufra. Vôbec som ho nezaskočila, práve naopak. Sadol si na posteľ, nespúšťajúc ma z očí a čakal, čo mu poviem.

„Kam sa balíš, tato?“ spýtala som sa stroho a zostala stáť mimo jeho dosah, akoby som sa bála, že mi dá facku. Rovnako ako mama ani tato nikdy na mňa nepoužil výchovné násilie. V tejto chvíli som si tým však nebola istá.

„Mama ti isto povedala, že odchádzam preč z tohto domu.“

Lahostajnosť mu trčala z uší a pot stekal po sluchách.

„Povedala, ale ja tomu neverím, že by si bol tak bezohľadný a dokázal zo dňa na deň opustiť ženu a dcéru. Chcem to počuť od teba.“

„Nebolo to zo dňa na deň a mama to vie. Si ešte dieťa a nebudem riešiť s tebou záležitosti nášho manželstva.“

„Nemyslím si, že som dieťa. Napokon si to nemyslíš ani ty. Dieťa by si ako jeho rodič nemal opustiť.“

„Barbara, keď sa dvaja ľudia rozhodnú, že spolu nebudú žiť, je to na základe niečoho, o čom nechcem s tebou hovoriť. S mamou sme padli do akéhosi vzduchoprázdna a spoločná reč nám na jeho vyplnenie nestačila.“

„Tato, tebe sa zdá normálne a prirodzené, že sa zoberieš a odídeš zo spoločného domu? Je v poriadku, že nás obe opustiš kvôli žene, ktorú si stretol niekde na ulici?“

„Kto ti povedal, že som ju stretol na ulici? To si vymyslela tvoja mama?“

„Nie, mama mi o nej nič nepovedala. Vydedukovala som

to, lebo už nie som dieťa. Mohol si ju stretnúť iba na ulici, tam sa prechádzajú šľapky, ktorým nevadí, že odvedú ženatého muža od rodiny,“ rozhorčila som sa, netušiac, kde som našla vo svojom slovníku ten výraz.

Prudko vstal a vykročil smerom ku mne. Cúvla som o krok, ale potom som sa mu nebojácne postavila zoči-voči. Zastavil sa až pri mne.

„Barbara!“ Chytil ma za plecía a zatriasol mnou ako s handrovou bábikou. Potom sa na počudovanie upokojil a znova si sadol na posteľ. Chvíľu si možno spytoval svedomie.

Alebo sa v duchu pripravoval ako mi povedať pravdu?

„Nie je to tak, ako hovorí za teba zlosť namierená na mňa. Zaľúbil som sa do inej ženy. Je to proces mojich osobných citov. Jedného dňa to pochopíš. Bára, nebudem s tebou rozoberať niečo, čomu ešte nemôžeš rozumieť a hlavne nikomu z nás by to neprosperovalo. Ja a mama sme sa dohodli, že odídem bez hádok, ktoré by ťa mohli ohroziť a do budúcnosti rozleptávať naše vzájomné vzťahy. Trvám na tom, že sa budem naďalej o teba starať a stretávať sa s tebou. Nikdy neprestaneš byť mojou milovanou dcérou. V neposlednom rade vám obom nechávam všetko. Neberiem si dom, zariadenie ani mame auto. Hoci mama má po rodičoch dosť peňazí na dobrý život, nič zo spoločného majetku nechcem a nebudem sa ani súdiť. Beriem si svoje osobné veci a svoje auto. Všetko bude, ako bolo, iba ja tu nebudem bývať,“ odmlčal sa.

„A kde budeš?“

„Neboj sa, nebudem na ulici, pretože ani ženu, ktorú milujem, som nestretol na ulici. Keď sa všetko dá do normálneho chodu, zoberiem ťa, aby si sa pozrela, kde žijem a počas sa mohla rozhodnúť, kde chceš žiť ty, keď sa presvedčíš o tom, kto je Lucia. Jedného dňa som zistil, že chodím v televízii okolo krásnej ženy so srdcom anjela a než som si uvedomil súvislosti pocitov svojho vnímania, láska mi

oslepila zmysly. Od toho okamihu som vedel, že mi nič nechýba, že som si láskou k nej zharmonizoval celé svoje vnútro. Moje rozhodnutie odísť nebolo jednoduché a trvalo celé roky. Mám rád tvoju mamu, zažil som s ňou aj pekné a radostné chvíle. Obetovala sa a dala mi roky pokojného života, v ktorom boli bez pochyb aj dobré okamihy naplnené porozumením a rešpektom. Pri Lucii som si však uvedomil, že hoci ma tvoja obetavá mama ľúbila, držala sa ma ako kliešť, navzdory tomu, že mi nemohla nikdy dať to, čo mi dala Lucia. Z mojej strany k nej to nebola pravá láska. Roky som uprednostňoval kariéru, komunistickú stranu, ktorá mala prísne zákony a teba, aby si mala kompletnú rodinu. Bol som slaboch, ktorý konečne po rokoch nabral silu niečo zmeniť.“

Atmosféra v izbe hustla a dusila slová v hrdle. Veľa z toho, čo povedal, som nechápala. Navzdory tomu sa svojím vysvetlením dotkol mojej prípustnej tolerancie.

„Neodpovedal si mi, kde budeš bývať?“ dožadovala som sa odpovede a prisadla si k nemu na posteľ.

Pri tom, ako sa vo mne miešal momentálny hnev s láskou, nebolo mi jedno, kde bude žiť.

„To ešte presne neviem. Lucia má svoj veľký dom v Bratislave, dom po rodičoch v Chorvátskom Grobe, svoje auto. Nepotrebuje môj majetok. Keby si ju poznala, zamilovala by si si ju. Je to nádherná, múdra bytosť, plná lásky a tolerancie. Teraz vieš, že som ju nestretol na ulici, ako si si o nej myslela. Chápeš tvoj hnev. Verím ale, že každým rokom tvojho života bude z neho ubúdať. Jedného dňa sa všetko zmení a pravda, ktorú dnes popierame, dostane svoje zadosťučinenie. Dospeješ, zaľúbiš sa a pochopíš ma,“ chytil ma za ruku. „Poď ku mne. Potrebujem ťa silno objasť, kým odídem.“

Prisadla som si bližšie a spočinúc v objatí, na ktoré nikdy nezabudnem, som zašepkala: „Ľúbim ťa, tato. Nerob to, prosím, zmeň svoje rozhodnutie. Veľmi ťa potrebujem.“

Jeho odpoveď zanikla v mojom srdcervúcom plači. V ten osudný podvečer som mu pomohla vyniesť veci a medzi dverami sa prizerala, ako naposledy odchádza z nášho domu, aj z môjho života. Ešte pri bráne vystúpil a spravil krok, akoby sa chcel vrátiť. Neurobil to. Len mi kývol a nasadol do auta.

*V osude nášho života nemôže byť každý,
hoci by v slabej chvíli sľúbil, nikdy a navždy.*

Nechcelo sa mi vojsť do kuchyne a nasávať bolesť mojej mamy. Lúbila som ich oboch a nedokázala sa pozerieť na ich smútok. Keď som sa predsa odhodlala a vošla, mama sedela za stolom bez pohnutia, ruky položené na stole si navzájom lámali prsty, akoby chceli tým gestom navždy zabudnúť na ľudský dotyk.

„Mami, tato odišiel. Čo budeme robiť?“ opýtala som sa nasmelo. Pozrela sa na mňa a vzdychla si.

„Ty odídeš študovať, nájdeš si muža, budeš mať rodinu, deti. Ale čo ja? Život mi pretiekol pomedzi prsty a skončil v jeho najkrajšej fáze.“

V podvedomí som cítila, že musím byť silnou a uniesť na svojich pleciach nielen svoju, ale aj jej bolesť a s ňou spojený obrovský žiaľ, ktorý z nej sálal ako plameň. Chytila som jej obe ruky do svojich dlaní a pevne ich zovrela.

„Nehovor tak, mami. Ja som pri tebe a budem vždy s tebou. Nebudeš nikdy sama. Možno sa napokon tato k nám vráti. Nevieme, čo je to za ženskú. Čo ak ho vyhodí?“

Utiela som sa k slovám dospelých, ktoré som raz počula od jednej spolužiačky. Nikdy som si nepomyslela, že sa také niečo môže stať aj nám.

Mama sa zamrvila a pretrhla včas moje spomienky, ktorých pokračovanie by znamenalo mať noc boľavých a živých snov. Pozrela som sa na hodiny. Bolo pol desiatej a tma zahalila izbu presne tak ako pred rokom, keď od nás odišiel.

Vlastne zajtra to bude rok, pomyslela som si.

Postavila som sa a nahla nad mamu, aby som zacítila jej dych. Spala a nič nenaznačovalo tomu, že tak nebude do rána, než vytriezvie. Potichu som sa vytratila do svojej izby. Za rok sa stala asi jedinou miestnosťou, kde bol poriadok a uložené veci mali svoj zmysel.

Ak vôbec po otcovom odchode malo ešte niečo v tomto dome zmysel.

Nielen mamu, ale aj celý dom ovládol žalostný chaos, nehovoriac o záhrade. Doma sa takmer denne opakoval rovnaký scenár. Mama, hľadajúca fľašu, ktorú som jej vždy nenápadne schovala, prehádzala aj povalu. Občas sa jej ju podarilo nájsť a keď sa jej to nepodarilo, išla si kúpiť novú. Potom, potužená alkoholom uvarila obed. Pochopiteľne, riad neumývala a kuchyňou sa denne prehnal chaotický blesk. Občas neustála príliv moku vo svojom organizme a ľahla si spať. To bol ten lepší deň. Horšie bolo, keď sa podgurážená vybrala za svojou vidinou otca a myslela si, že na stretnutie je potrebné mať na sebe niečo výnimočné. Vtedy povytáhovala zo skriň šatstvo a skúšala si ho pred zrkadlom. Čo neprešlo jej zahmleným okom, to hádzala za seba s odôvodnením, že v tom sa mu určite nebude páčiť. Veci, v ktorých by sa mu páčila, hľadala márne. Nenašla ich, výrazne schudla a tak sa občas stalo, že zablúdila aj ku mne do skriny.

Rodičovská spáľňa už dávno pôsobila, akoby ju navštívili zlodeji, hľadajúci dobre ukryté peniaze. Na svoje veci som bola citlivá a občas som sa neovládla. Nevedela som, či toto všetko ustojím. Raz som kričala, inokedy som sa nadýchla,

počítala do desať a vydýchla svoje zúfalstvo do prázdnej izby.

Mamu po niekoľkých upozorneniach vyhodili z práce. Ako riaditeľka školy mala za ten rok viackrát na mále. Maródila už mesiac. Čo bude ďalej, ktohovie? Každý deň v škole som prežúvala hanbu ako nechutné *sústo* jedla a hoci sa mi nikto neposmieval, počítala som dni do konca školskej dochádzky v našej dedine. Cez prázdniny som si plánovala zohnať brigádu, aj keď nebolo treba plátať diery v rozpočte. Snáď iba preto, aby som nezbesnela. Otec nechal po sebe majetok aj peniaze na účte, na ktoré nemal našťastie nikto nárok, iba mama a ja.

Tatova staršia sestra ma neustále volala k nim. Nemala deti, mamu nemusela a háčik bol v tom, že hoci som ju tiež nemala veľmi v láske, z duše som neznášala jej slizkého manžela. Myšlienky sa obúvali do starých topánok a neustále zaraďovali spiatočku. Tá škripala brzdami, prerušovala spánok krikom a neutíchajúcim plačom, ktorý nedovolil vedomiu zažiť ani jednu pokojnú noc.

Ranné otvorenie očí signalizovalo, že sa mi napokon podarilo v noci zaspať. Z oka mi nenápadne stiekla slza.

Zlé sny sa zrejme votreli nielen do nepríjemného pocitu v žalúdku, ale aj do oka, pomyslela som si.

Pohľad mi sklzol na budík, ktorý mi dal znamenie, že som nezaspala. Šiesta hodina, môj čas na raňajky a prípravu do školy. Vstala som a pretrela si mokré videnie skôr, než som vykročila z izby. Všade bolo ticho. Cestou do kúpeľne som zbadala na maminej izbe otvorené dvere. Nazrela som a odrazu mi čudná predtucha zovrela hrudník. Razom som sa otočila a letela schodmi dole. Zastavila ma vôňa kávy vychádzajúca z kuchyne.

Hlupaňa, zaúpela som nad svojím strachom a vošla. Mama sedela za stolom, v oboch rukách zvierala šálku

s kávou a pospevovala si. Cítila som, ako zo mňa padol balvan strachu a začala som voľne dýchať.

„Dobré ráno. Mami, čo si tak zavčasu hore?“

Strhla sa, akoby som ju pri niečom prichytila a otočila hlavu ku mne.

„Dobré ráno, Bára. Išla som skoro spať a zobudil ma kohút. Večne sa vystatuje, koľko má spiekok,“ pokúsila sa o vtip. Nebol zlý. Zasmiala som sa.

„Ty máš teda nápady, mami. Ešte som nepočula, že sa kohút vystatuje. Myslela som si, že ohlasuje ráno.“

„Neohlasuje, potom by neškriekal aj cez deň. To ti nenašlo? Desiatu máš zabalenú. A čaj na stole. Dnes ti uvarím cestovinu s kuracím, ako máš rada. Do mrazničky narobím fašírky, aj plnené rezne, to si vieš spraviť aj sama.“

Zobrala som si do ruky hrnček s čajom a prisadla si k nej.

„Niekde sa chystáš, mami?“ prekvapene som zareagovala a očami zmapovala priestor.

„Chystám. Pôjdem sa liečiť, musím sa z tých nervov dostať, nedá sa takto žiť. Lekár sa vyjadril, že ma najprv musia preliečiť na psychiatrii. Až potom pôjdem na protialkoholickú liečbu. Potrvá tak desať týždňov. Mali by sme to stihnúť cez prázdniny. Uvedomujem si, že nezvládam samú seba a ty potrebuješ mamu, za ktorú sa nebudeš hanbiť,“ sklopila zrak.

Videla som, ako jej po lícach stekajú slzy. Čupla som si k nej a objala ju: „Neplač, mami. Vyliečiš sa, ja to tu zvládnem. Učila si ma variť. Neboj sa, hladná nebudem. Keby som nemala záverečné písomky, zostala by som dnes s tebou doma. Ale budem sa ponáhľať domov a pomôžem ti. Teraz už musím *fofrovať*, *mamulík*,“ nečakajúc na jej reakciu, vtisla som jej na líce pusu a vybrala sa hore do kúpeľne.

Cestou som si uvedomila, že cítim na perách slanú príchuť maminých slz. Navzdory tomu som prekypovala

šťastím, že sa mama rozhodla pre liečbu a postup, ktorý jej lekár odporúčal. Vedel, čo zapríčinilo jej ochorenie, že za tým je zlyhanie otca, cez ktorého absenciu v dome sa nevie psychicky preniesť.

Čoskoro budú prázdniny a tie dni bez nej rozhodne zvládnem, utešovala som sa.

V škole som patrila medzi najlepších žiakov. Ranná harmónia mi naštartovala myseľ a bol predpoklad, že to dám za jedna. Hodiny mi ubiehali, ani som sa nenazdala, bol koniec vyučovania. Cestou domov mi zablúdil pohľad k stanici.

Mali by sme sa presťahovať, pomyslela som si, inak sa obe toho obrazu nikdy nezbavíme.

Mamu som našla v plnej poľnej, akoby odrazu dobiehala stratený čas. Celým domom sa niesla zvláštna slávnostná atmosféra pokoja a úžasná vôňa. Už v chodbe bolo vidno, že sa upratovalo.

„Ahoj, mami. Ty si šikovná,“ nahla som sa k nej a pobožkala ju po príchode do kuchyne.

Ucítla som mierny závan alkoholu a na svojich perách slaná príchuť rannej slzy. Mama mala zrejme všetko pod kontrolou. Jej úsmev a chovanie ma utvrdili, že v dome bude opäť veselo.

„Som rada, že si doma, Bára. Toľko som si toho dnes nabrala, že mi dobre padne tvoja pomoc. Najedz sa, keď si hladná. Potom by si mohla umyť riad. Ja pôjdem ešte do svojej izby spraviť poriadok. Potom sa spolu navečeriame.“

Uprela na mňa svoje krásne a šťastím rozjasnené oči. Opäť to bola moja mama, hoci bolesť a alkohol z nej za rok spravili predčasnú starenu. Usmiala som sa.

„Jasné, mami, podľa želania. Ty sa so mnou nenaješ?“

„Nie, dcérka, ja som sa naobedovala pri koštovke a z tej vône.“

„Dobre, idem sa prezliecť a pustím sa do toho. Aj kuchyňu upracem,“ pritúlila som sa k nej.

„Neboj, spolu to dáme. Lúbim ťa, mamička moja,“ povedala som. Stisla ma v akomsi kŕčči, až som k nej prekvapene vzhliadla.

„Mami?“ zamrvila som sa.

Uvoľnila objatie, odtiahla si ma od seba. Rukami mi objala tvár a chvíľu mi skúmavo pozerala do očí. V tých jej som objavila zvláštny pokoj a rezignáciu.

„Si krásna, Bára. Všetci vravia, že sa podobáš na mňa. Ale nemôže to tak byť,“ zarazila sa a doplnila, „ja vidím v tebe otca. Vždy si nezlomne pôjdeš za svojím cieľom, čo je aj dobre, aspoň nebudeš nikdy trpieť ako ja.“

Vymanila som sa jej z objatia.

„Čo je, mami? Nepodobám sa na neho. Prečo ho spomínaš?“ znervóznela som. „Ako vieš, aká budem a čo dokážem? Ja si myslím, že som celá po tebe. Aj ty si silná, odvážna a moja. On je ten, na koho sa nechcem podobať. Nechajme spomienky na človeka, ktorý nás obe opustil. Lepšie bude, keď vyblednú. Idem sa prezliecť.“

Pustila ma. Plecia jej poklesli, čo pôsobilo znakom bezradnosti. Rukou si prehodila vlasy a pokračovala veselo, akoby práve vylúštila tajničku.

„Máš pravdu, netreba myslieť na to, čo bolo. Musím zabudnúť, máme ešte veľa rokov pred sebou. Nájdem si robotu, ty nastúpiš na strednú. Zasa nám bude dobre.“

Počas konzumovania obeda mi napadlo, že nespomenula liečenie.

Isto myšlienky predbehli plány, pomyslela som si.

Kuchyňa si žiadala viac než len bežné upratanie. Keď som o hodnú chvíľu nepočula zhora hluk ani kroky, išla som pozrieť, čo robí. Izba javila známky čistoty, ale ju asi premohol spánok. Ležala na posteli oblečená v tričku a v nohaviciach. Vlasy mala rozhodené po vankúši a jedna ruka jej visela z postele. Prisadla som si k nej a chvíľu tak zotrvala, započúvajúc sa do pokojného dychu. Nič